

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Henrik Sundblom
Titel: Avdelningschef förskola
E-post: henrik.sundblom@norrtalje.se

Till: Barn- och Skolnämnden

Yttrande över revisionsrapport förskola:

Likvärdig förskoleverksamhet med fokus på resursfördelning och organisation

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun genomfört en grundläggande granskning av kommunstyrelsen och nämnderna i syfte att ge kommunens revisorer ett underlag för dess uttalande i revisionsberättelsen.

De övergripande revisionsfrågorna har varit följande:

- 1 Har nämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till förskoleverksamheten?
- 2 Har nämnden säkerställt att verksamheten organiseras på ett likvärdigt sätt utifrån barnens behov och förutsättningar avseende tillgång till utbildad personal, barngruppernas storlek och goda lärmiljöer?
- 3 Har nämnden säkerställt att de olika förskoleenheterna ges förutsättningar att bedriva en verksamhet som ryms inom tilldelad budget?
- 4 Följer nämnden upp förskoleverksamheten utifrån perspektiven resursfördelning och organisation?
- 5 Vidtar nämnden nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en likvärdig förskoleverksamhet kan bedrivas inom tilldelad ekonomisk ram?

Barn- och skolnämnden har medverkat i revisionen samt haft möjlighet att sakgranska innehållet. Barn- och skolnämnden delar revisionens övergripande slutsatser och behöver implementera slutsatserna i verksamheten efter överväganden och analys av prognoser och trender i verksamheterna.

Ärendet

Beskrivning

Barn- och skolnämnden mottog 2024-09-10 revisionsrapport och missiv avseende granskningen Likvärdig förskoleverksamhet.

I revisionsrapporten rekommenderar Norrtälje kommuns förtroendevalda revisorer barn- och skolnämnden att:

- att nogsamt följa de olika förskolornas ekonomiska utveckling de närmaste åren med anledning av ny resursfördelning samt minskande barnantal för att på så sätt ge nämnd och förvaltning förutsättningar att kunna vidta adekvata åtgärder

- att vidta tillräckliga åtgärder avseende förskolestrukturen så att samtliga förskolor kan bedriva verksamhet helt i enlighet med läroplanen avseende barns samspel och lärande i grupp med varandra. I det fall detta inte är möjligt bör verksamheten förändras till att vara pedagogisk omsorg och inte längre förskola.

Barn- och skolnämnden delar revisionens övergripande slutsatser. Barn- och skolnämnden avser implementera revisorerna rekommendationer på följande sätt.

Föreslagna åtgärder utifrån revisionsrapporten:

Barn- och skolnämnden rekommenderas att nogsamt följa de olika förskolornas ekonomiska utveckling de närmaste åren med anledning av ny resursfördelning samt minskande barnantal för att på så sätt ge nämnd och förvaltning förutsättningar att kunna vidta adekvata åtgärder

Detta är en del av det löpande planerings- och uppföljningsarbetet. Då det ekonomiska resultatet för en enskild förskola kan komma att påverkas av en till del solidarisk kostnadsfördelning blir det extra viktigt att följa respektive förskolas volym och kostnadspåverkan.

Barn- och skolnämnden avser uppdra till barn- och utbildningsförvaltningen att komplettera SCB:s årliga volymmätning per 15 oktober genom att utöka rapporteringen till nämnden vid delår 1, delår 2 och verksamhetsberättelsen.

Detta sker i form av en bilaga där antalet inskrivna barn per förskola rapporteras i en tidsserie. På så sätt kan utvecklingen följas över tid. Utifrån att antalet tillståndsgivna platser på en fristående förskola är en offentlig uppgift och det att SCB och Skolverket återigen redovisar antalet barn i sin statistik blir bedömningen att även uppgifterna för de fristående förskolorna kommer kunna redovisas till nämnden. Det har tidigare bedömts vara osäkert att göra då redovisningen per fristående förskola kunde anses vara affärshemligheter. För att nämnden ska kunna få en helhetsbild angående kapaciteter och beläggning på förskolorna anses det nödvändigt som underlag.

Barn- och skolnämnden rekommenderas att vidta tillräckliga åtgärder avseende förskolestrukturen så att samtliga förskolor kan bedriva verksamhet helt i enlighet med läroplanen avseende barns samspel och lärande i grupp med varandra. I det fall detta inte är möjligt bör verksamheten förändras till att vara pedagogisk omsorg och inte längre förskola.

Barn- och skolnämnden har tagit del av revisorernas rekommendation. Barn- och skolnämnden avser bedriva utveckling och dimensionering av förskoleverksamheten i enlighet med nämndens politiska ambitioner och överenskommelser för Norrtälje kommun.

Barn- och skolnämnden har en löpande dialog med barn- och utbildningsförvaltningen avseende strukturella frågor i förskoleverksamheten. I det ingår att i förekommande fall se över möjligheten och lämpligheten i att skifta verksamhetsform.

Ärendets beredning

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av rapporten och avser att implementera de insatser som föreslås från revisorerna i det löpande uppföljningsarbetet i kommande delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån revisionens rekommendationer är det av vikt att planera och dimensionera förskolestrukturen genom en strategisk och medveten prioritering av resurserna. Då skapas förskoleenheter som klarar sin personalförsörjning även om barn- och elevvolymerna varierar över tid. Det är därmed inte optimalt med generella, ofta procentuella, besparingar som sprids över samtliga rektorer/enhetschefer. Det är

av stor vikt att organisera förskolorna på strategiska punkter utifrån kända rörelsemönster. Skollagens närhet ser på rimlig resväg utifrån hemmet inte vart vårdnadshavare sedan jobbar.

Lokalersättningen för de fristående förskolorna ska motsvara den genomsnittskostnad som ligger för kommunens egna kostnader för lokaler per förskolebarn. Det är av mycket stor vikt att nämnden löpande får del av antal barn per förskola kopplat till kapaciteten på enheten för att kunna avgöra adekvata åtgärder. När antalet barn på förskolor i egenregi minskar ger det en effekt att lokalkostnaden per barn ökar och med gällande reglering ger det ytterligare en påskjutning av kostnaden då den ökande kostnadsbilden i egenregi då även tomställda platser på de egna förskolorna ska ersättas de fristående utförarna.

Målet är att säkerställa att Norrtälje kommun har en förskole- och skolstruktur som genom goda förutsättningar ger en förskole- och grundskoleorganisation med hög pedagogisk kvalitet, kostnads- och resurseffektivitet och som bidrar till att behålla och attrahera barnfamiljer till Norrtälje kommun.

Konsekvenser för barn

Barn- och skolnämndens resurser ska användas på ett sätt som ger alla barn i kommunen tillgång till en likvärdig utbildning av hög kvalitet samtidigt som resurserna används ansvarsfullt och effektivt.

Varje enhets förmåga att driva en stabil och varaktig verksamhet är inte bara en kommunal angelägenhet, det är en ur ett nationellt perspektiv avgörande aspekt för att ge barn en likvärdig och kvalitativ utbildning och undervisning.

Förskolor med ett allt för litet barnunderlag möter flera olika utmaningar. Uppdraget inom förskolan är att följa läroplanen, vilket blir svårt med ett litet antal barn eftersom verksamheten bygger på lärande i grupp. På små enheter finns det få kamrater för barnen att samverka med, och det kan vara svårare att hitta kamrater som utvecklar varandra. På en liten förskola blir det så att organisationen i grunden är en liten heterogen grupp större delen av tiden. Den lilla gruppen är svår att dela ytterligare utifrån att det är få medarbetare på plats.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Revisionsrapporten problematiserar behovet av att balansera rätten till en förskola av hög kvalitet inom rimligt avstånd från hemmet på landsbygden kan vara utmanande och i vissa fall direkt motstridigt. Om förskolan läggs ned kan det övervägas att i stället verka för att det etableras pedagogisk omsorg på orten.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningsförvaltningen

Henrik Sundblom
Avdelningschef förskola
Barn- och utbildningsförvaltningen

Bilaga/Bilagor

Bilaga 1 – Revisionsrapport och missiv Likvärdig förskoleverksamhet med fokus på resursfördelning och organisation

Beslut skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens kansli
Avdelningschef förskola